

Voorstel tot wijziging van de Samenwerkingsovereenkomst (SOK) WaardeVOL Brummen van Waterschap Vallei en Veluwe voor de stuurgroep d.d. 22 juni 2023.

Hoofddoelstelling van WaardeVOL Brummen is het realiseren van de wettelijk verplichte opgaven uit het N2000 Beheerplan en de GNN. De verantwoordelijkheid van deze wettelijke opgaven ligt bij de provincie Gelderland. Andere doestellingen, zoals klimaatadaptatie en recreatieve voorzieningen zijn hierbij volgend en zijn te definiëren als meekoppelkansen. Waterschap Vallei en Veluwe stelt daarom het volgende voor:

- De bestaande SOK aan te passen op basis van de aard van de opgaven en dit in balans te brengen met de (wettelijke) legitimatie en verantwoordelijkheid van de partners. In dat kader verzoekt Waterschap Vallei en Veluwe de partners de regierol en het projectmanagement van WaardeVOL Brummen te beëindigen en over te dragen aan provincie Gelderland. De samenwerking tussen de vier partners wordt daarbij voortgezet.

Aanleiding

WaardeVOL Brummen is een integraal- en gebiedsgericht antiverdrogingsproject. De partners provincie Gelderland, gemeente Brummen, Waterschap Vallei en Veluwe en Natuurmonumenten werken samen aan het behoud en herstel van Natura 2000-gebieden (met name het uitvoeren van N2000 beheerplan en GNN). In het schetsontwerp zijn ook klimaatadaptatie (water als maatregel voor behoud en herstel van N2000), natuur-inclusieve landbouw, landschap en recreatie benoemd. De samenwerkingsafspraken zijn vastgelegd in diverse samenwerkingsovereenkomsten, waarbij de onderhavige GebiedsSOK (zie bijlage) leidend is voor de samenwerking tussen de vier partijen.

Op 20 oktober 2022 is in de stuurgroep besproken dat de doorlooptijd langer en kosten van het project WaardeVOL Brummen hoger zouden worden dan oorspronkelijk ingeschat.

Aan het partneroverleg werd de opdracht gegeven het project zodanig uit te werken dat het weer in control zou zijn.

Bij de uitwerking kwamen als oorzaak van de vertragingen en kostenoverschrijdingen van het project de volgende beelden naar voren:

- Het is voor de inwoners niet duidelijk wat de concrete te realiseren doelen zijn van het project WaardeVOL Brummen;
- De wettelijke basis van het project wordt ingegeven voor het realiseren van de maatregelen uit het N2000 beheerplan en GNN. De maatregelen hiervoor dragen ook bij aan de inrichting van een robuust watersysteem;
- Het schetsontwerp ademt de sfeer van gezamenlijkheid en gelijkwaardigheid van belangen. Dit sluit onvoldoende aan bij het wettelijke dwingende karakter van de maatregelen uit het beheerplan;
- Er was onvoldoende capaciteit en continuïteit in de projectorganisatie. De scope van het project is de afgelopen jaren uitgebreid, zonder dat de projectopdracht of -organisatie hierop is aangepast;
- Corona heeft een vertragende rol gespeeld in het gebiedsproces;
- Het project is mede door de bovenstaande punten complexer dan vooraf ingeschat en heeft mogelijk meer het karakter van een proces dan van een project.

Daarnaast speelt dat het schetsontwerp een beeld uit van vrijwilligheid dat niet aansluit bij de wettelijke verplichtingen die eraan ten grondslag liggen. Gelet op het verplichtend karakter van het beheerplan is onvrijwilligheid bij grondverwerving niet bij voorbaat is uitgesloten. Bij bewoners is het beeld ontstaan dat grondverwerving en functieverandering op basis van vrijwilligheid gaat. Een andere essentiële verwachting bij de inwoners is dat binnen 300 m van woningen geen vernatting plaatsvindt om muggenoverlast te voorkomen.

Duidelijk werd dat de provincie geen middelen toe kan zeggen voor de periode na 2025. Hiermee ontbreekt een belangrijke pijler onder het project.

De stuurgroep van 19 april jl. heeft verzocht om een document met daarin een overzicht van de status van het project, de toezeggingen, beelden en opgaven. Van de vier afzonderlijke deelgebieden is een dergelijk document opgesteld. In de bijlage zijn deze documenten samengevoegd tot één document. Deze documenten zijn essentieel voor de op 19 april beoogde overdracht van het projectmanagement aan de provincie en/of latere doorstart. Over deze documenten is ambtelijk consensus bij de partners.

Wijzigingsvoorstel

Waterschap Vallei en Veluwe constateert dat het schetsontwerp op onderdelen niet scherp genoeg is en dat er geen volwaardige projectopdracht is voor WaardeVOL Brummen.

Gelet op de wettelijke opgave aan de provincie voor het realiseren van de N2000 beheerplandoelen ligt het voor de hand dáár de regie en daarmee ook het projectmanagement te beleggen. De provincie Gelderland dient, vanuit die wettelijk opgave ook eerst een projectopdracht te formuleren.

Het waterschap verzoekt daarom, refererend aan art 11.3 uit de GebiedsSOK, om wijziging.

De wijziging behelst de volgende onderdelen:

- Het waterschap beëindigt haar taak in het projectmanagement en het aanvragen van vergunningen (art. 4.2.1 en 4.2.3);
- Het waterschap beëindigt haar taak in de grondstrategie (art. 5.1);
- Het waterschap beëindigt het coördineren van de aanvragen in Nadeelcompensatie (art 6.1);
- Het waterschap beëindigt haar rol in de regie op communicatie en publiciteit (art 10.1).

Omdat naast de provincie, het waterschap, Natuurmonumenten en de gemeente taken, rollen en belangen hebben, is betrokkenheid van deze organisaties voor het bereiken van de doelen blijvend essentieel. Gelet op de afzonderlijke en overlappende belangen beogen de partijen een beheerste overdracht.

Voorgesteld wordt deze wijziging nader uit te werken in een addendum bij de GebiedsSOK.

Communicatie

Het waterschap werkt gezamenlijk met de provincie een communicatiestrategie uit. De concept kernboodschap luidt:

“In het project WaardeVOL Brummen werken de provincie Gelderland, Waterschap Vallei, Natuurmonumenten en de gemeente Brummen samen tegen verdroging en versterking van de

natuur. De veelheid aan bijkomende opgaven, doelen, ambities, wensen en taken van de verschillende partijen maakt het tot een complex project.

De provincie Gelderland heeft de wettelijk verplichtte taak om in dit gebied natuur te realiseren. Daarom is besloten dat Waterschap Vallei en Veluwe zich terugtrekt in het projectmanagement en de regie overdraagt aan de provincie Gelderland.”